

آیین نامه اجرائی پایان نامه دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی

مقدمه :

پژوهش به معنی جستجویی در جهت یافتن حقایق و دانش است که از نظر لغوی به معنی جستجو کردن ، تفحص کردن و باز جستن می باشد. لذا پژوهش باجمع آوری ، بررسی و تفسیر منظم داده ها راهکاری جهت پاسخ به یک سوال یا حل یک مشکل خاص را فراهم می سازد. در دانشگاه ، پژوهش در بعد دانشجویی اصلی ترین نمود خود را در واحد پایان نامه نمایان ساخته و دانشجویان با انتخاب این واحد قدرت ابتکار ، اعتماد به نفس و پشتکار خود را با روح جستجوگر خویش درهم آمیخته و حاصل آن را در قالب پایان نامه ارایه می دهند . بنابراین می توان ادعا کرد که پایان نامه نخستین گام نظام مند در بعد پژوهش است که دانشجویان با آن آشنا می شوند.

اهداف واحد پایان نامه :

- ۱- ایجاد انگیزش تفکر جهت انتخاب موضوع و بدنبال آن پژوهش و تحقیق و ارایه راهکارهای مناسب
- ۲- تقویت نگرش تحقیقی
- ۳- کسب توانایی در طراحی و مدیریت تحقیق
- ۴- بکارگیری روش های مختلف جستجوی هدفمند در ادبیات علمی مربوطه (چاپی و الکترونیک)
- ۵- کسب مهارت در استفاده از روش های مناسب جمع آوری داده ها
- ۶- کسب مهارت در استفاده از روش های مناسب پردازش داده ها
- ۷- آشنایی با شیوه صحیح نگارش
- ۸- کسب توانایی در ارایه مناسب مطالب
- ۹- افزایش قدرت استدلال و تفکر منطقی

تعریف :

پایان نامه گزارشی است مکتوب به زبان فارسی یا انگلیسی که در آن دانشجو نتایج بررسی و تحقیق خویش را در یکی از حیطه های رشته تحصیلی مربوطه زیر نظر استاد (ان) راهنما انجام داده و ارائه می نمایند .

انواع پایان نامه ها :

پایان نامه ها میتوانند پژوهش بنیادی، کاربردی، بنیادی-کاربردی (و ترجیحا در جهت حل اولویت های منطقه ای و کشوری) باشند. پایان نامه های مروری، گردآوری و گزارش موارد نادر قابل تصویب نمی باشند .

مراحل مختلف اجرای پایان نامه :

- ۱- انتخاب عنوان و نگارش طرح مقدماتی تحقیق (proposal)
- ۲- تصویب طرح مقدماتی تحقیق (proposal) در مراجع مربوطه
- ۳- اجرای پایان نامه
- ۴- نگارش و دفاع

1_ انتخاب موضوع و نگارش طرح مقدماتی تحقیق (proposal)

1-1-1- زمان انتخاب موضوع:

1-1-1- دانشجویان دکترای عمومی پزشکی می بایست از شروع دوره کارآموزی تا قبل از شرکت در امتحان جامع کارورزی عنوان پایان نامه خود را انتخاب و ثبت نمایند .

تبصره: این دانشجویان چنانچه عنوان پایان نامه خود را در مدت مقرر به تصویب نرسانند تا زمان تصویب آن مجاز به شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی نمی باشند .

1-2- مراحل انتخاب موضوع :

1-2-1- انتخاب واحد پایان نامه توسط دانشجو

1-2-2- انتخاب استاد راهنما توسط دانشجو

1-2-3- ارائه عنوان پایان نامه توسط استاد راهنما به کمیته بررسی پایان نامه ها

4-2-1- بررسی و تصویب عنوان طرح مقدماتی تحقیق (proposal) توسط کمیته پایان نامه ها

5-2-1- عنوان پایان نامه باید با رشته تحصیلی استاد پایان نامه مطابقت داشته باشد

تبصره 1: تکراری نبودن موضوع پایان نامه به این معنی است که پایان نامه یا طرح تحقیقاتی با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای تقریباً یکسان تصویب نشده باشد مگر آنکه با نظر کمیته بررسی پایان نامه ها نیاز به تحقیق مجدد در موضوع مربوطه وجود داشته باشد.

تبصره 2: انتخاب عنوان پایان نامه که برگرفته از قسمتی یا کل یک طرح تحقیقاتی باشد با رعایت شرایط ذیل ممکن است :

الف _ دانشجو جزو همکاران اصلی طرح باشد.

ب _ شرح وظایف دانشجو در طرح تحقیقاتی با پایان نامه ارایه شده هماهنگ باشد.

ج _ مجری طرح تحقیقاتی رسماً اجازه ارایه پایان نامه را به دانشجو بدهد .

د _ میزان پیشرفت طرح مصوب متناسب با زمان شروع پایان نامه باشد .

5-2-1- هر دانشجو باید یک موضوع رابه عنوان پایان نامه انتخاب نماید .

6-2-1 - انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر 3 نفر) فقط برای دانشجویان دکتری عمومی ، با تایید استاد راهنما و تصویب کمیته بررسی پایان نامه ها به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می باشد :

الف _ حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.

ب _ تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه ای باشد که هریک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقل از پایان نامه را عهده دار شوند . برای هردانشجو عنوان جداگانه ای ثبت خواهد شد و هریک از دانشجویان بایستی پایان نامه ای مستقل ارایه نمایند.

3-1- وظایف دانشجو :

الف _ انتخاب واحد پایان نامه به عنوان یک واحد درسی در زمان مقرر

ب _ انتخاب و جلب موافقت استاد راهنما

ج _ تکمیل فرم های مربوطه به انتخاب پایان نامه

د _ پیگیری روند ثبت موضوع پایان نامه در کمیته پایان نامه ها

ه _ آغاز فعالیت اجرایی در خصوص موضوع پایان نامه پس از تصویب آن

و_ فعالیت مداوم در خصوص موضوع پایان نامه با نظارت استادان راهنما و مشاور

ز_ ارایه گزارش های دوره ای پیشرفت کار

ح_ نگارش پایان نامه تحت نظارت استادان راهنما و مشاور

ط_ پیگیری مراحل دفاعیه

ی_ انجام دفاع و اصلاحات در صورت لزوم

س_ تحویل نسخ نهایی پایان نامه مجلد به واحد های مربوطه

4-1- شرایط و وظایف استاد راهنما و مشاور :

1-4-1- شرایط استاد راهنما:

1-4-1-1- اساتید راهنما بایستی از میان اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی جیرفت انتخاب شود. **استاد راهنما اول باید مدرک phd داشته باشد اما راهنما دوم می تواند دانشجوی phd باشد.**

1-4-1-2- انتخاب استادراهنمای مشترک از دانشگاههای دیگر فقط به صورت موردی و با ذکر دلایل توجیهی کافی و با تایید کمیته پایان نامه ها امکان پذیر می باشد.

1-4-1-3- **اساتیدی که ۶ ماه به پایان طرح مانده نمی توانند به عنوان استاد راهنما باشند.**

1-4-2- وظایف استاد راهنما :

الف _ داشتن مسئولیت اصلی در مراحل مختلف اجرای پایان نامه و صحت علمی مطالب آن

ب_ راهنمایی دانشجوی در کلیه مراحل طراحی، اجرا، تدوین و دفاعیه پایان نامه

ج_ مشاوره جهت انتخاب استاد مشاور

د_ انجام مکاتبات لازم با کمیته بررسی پایان نامه ها در مراحل مختلف پایان نامه

ه_ نظارت بر روند اجرای صحیح تحقیق

و_ مطالعه، تصحیح و تایید پیش نویس پایان نامه

ز_ پیشنهاد داوران دفاعیه و شرکت در جلسه دفاع

1-4-3- تعداد استاد راهنما :

1-4-3-1- هر پایان نامه دارای یک استاد راهنما خواهد بود .

1-4-3-2- انتخاب دو استاد راهنما برای هر پایان نامه با تایید کمیته بررسی پایان نامه ها و به منظور انجام تحقیقات بین بخشی امکان پذیر است .

3-3-4-1- در مواردی که استاد راهنمای پایان نامه 2 نفر باشد استاد راهنما اول بعنوان نماینده استادان راهنما در مکاتبات کمیته بررسی پایان نامه ها محسوب می گردد و اطلاع رسانی و ایجاد هماهنگی بعهد خود استادان راهنما خواهد بود.

4-4-1- سهمیه راهنمایی از پایان نامه :

به ازای هر ۱۰ دانشجو ورودی می توان یک پایان نامه را اساتید راهنمایی کنند اساتیدی که پایان نامه منتج به مقاله نمی شوند تعداد پایان نامه مسدود می شود و کسانی که منتج به مقاله (accept) شود سقف اضافه می گردد

از 6 واحد درس پایان نامه ، 4 واحد برای استاد(ان) راهنما و 2 واحد برای استاد(ان) مشاور منظور میگردد.

5-4-1- شرایط استاد مشاور :

استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و با تایید کمیته بررسی پایان نامه ها تعیین می گردد . استاد مشاور می تواند غیر هیئت علمی باشد با اولویت هیئت علمی

تبصره ۱- انتخاب حداقل یک استاد مشاور ضروری است. انتخاب استاد مشاور بعهد دانشجو با هماهنگی با استاد راهنما خواهد بود .

6-4-1- وظایف استاد مشاور:

الف_ همکاری فعال با دانشجو و استاد راهنما در مراحل از پایان نامه که نیاز به مشاوره ایشان وجود دارد

ب_ شرکت در جلسه دفاعیه در صورت امکان

2_ تصویب طرح مقدماتی تحقیق (proposal) در کمیته پایان نامه ها

جهت ثبت عنوان پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود :

الف :انتخاب موضوع پایان نامه بانظر وتوافق استاد راهنما و دانشجو

ب:جلسه تصویب عنوان و دفاع از طرح مقدماتی (proposal)همزمان برگزار می شود

پ:بررسی تکراری نبودن موضوع پایان نامه در کمیته بررسی پایان نامه ها

تبصره 1: در صورت صلاحدید کمیته بررسی پایان نامه ها ، دانشجو و استاد راهنما بایستی از

طرح مقدماتی تحقیق (proposal) پایان نامه خود در جلسه کمیته دفاع نمایند.

تبصره 2 : کمیته بررسی پایان نامه ها مخیر است در صورت لزوم از نظرات متخصصین مربوطه در بررسی طرح های مقدماتی تحقیق (proposal) پایان نامه بهره گیرد .

تبصره 3 : تمامی مراحل بررسی و تصویب پایان نامه اعم از هزینه های مالی در کمیته پایان نامه ها انجام می شود و شورای پژوهشی دانشگاه منحصرأ امور مربوط به پرداخت هزینه های طرح را عهده دار می باشد

3- اجرای پایان نامه

3-1- حداقل و حداکثر زمان اجرای پایان نامه :

حداقل فاصله زمانی بین تصویب طرح مقدماتی تحقیق (proposal) و دریافت کد اخلاق در کمیته بررسی پایان نامه ها تا دفاع پایان نامه 6 ماه می باشد .

3-2- رایه گزارش پیشرفت کار:

هر دانشجو موظف است پس از تصویب پایان نامه ،نسبت به شروع انجام پایان نامه اقدام نماید و میزان پیشرفت کار خود را براساس آیین نامه ها و سیاستهای معاونت پژوهشی هر دانشکده گزارش نماید .

تبصره : رایه پیشرفت کار پایان نامه هر سه ماه یک بار الزامی است

3-3- شرایط دانشجو :

کلیه دانشجویان پذیرفته شده دانشگاه علوم پزشکی جیرفت و آن دسته از دانشجویان انتقالی و تکمیلی این دانشگاه که طبق مقررات آموزشی مجاز به انتخاب واحد پایان نامه می باشند موظفند نسبت به انتخاب و ثبت موضوع پایان نامه،طبق مقررات اقدام نمایند .

3-4- شرایط تعویض عنوان :

3-4-1- تعویض عنوان پایان نامه :

تعویض عنوان بعد از تصویب پایان نامه با درخواست استاد راهنما و با ذکر دلایل توجیهی کافی، فقط یکبار امکان پذیر است .

تبصره 1: در مواردی که اختلافی بین دانشجو و استادراهنما باشد کمیته بررسی پایان نامه ها مرجع حل اختلاف خواهد بود .

تبصره 2: در صورت تعویض عنوان ،مراحل ثبت و تصویب عنوان جدید پایان نامه مجددا تکرار و پایان نامه با تاریخ جدید ثبت خواهد شد. بنابراین دانشجو در زمان انتخاب عنوان باید دقت کافی مبذول دارد .

2-4-3-اصلاح عنوان :

تغییرات جزئی در عنوان پایان نامه (اصلاح عنوان)بدون اینکه چهارچوب عنوان اصلی تحقیق تغییر یابد حداکثر تا شش ماه پس از تصویب فقط یکبار با ذکر دلایل کافی از طرف استاد راهنما و با تایید کمیته بررسی پایان نامه ها امکان پذیر است و در اینگونه موارد نیازی به تکرار مراحل مختلف ثبت عنوان نمی باشد و تاریخ تصویب قبلی ملاک خواهد بود .

تبصره: ایجاد هرگونه تغییرات در مواد و روش کاربایستی در زمان پیشنهاد اصلاح پایان نامه از طرف استاد راهنما به کمیته بررسی پایان نامه ها ارایه شود و به تایید این شورا برسد .

3-5_ تغییر استاد راهنما

3-5-1- هر دانشجو فقط یک مرتبه مجاز به تغییر استاد راهنما می باشد که این تغییر بایستی با موافقت طرفین و با ذکر دلایل کافی و قانع کننده بوده و به تصویب کمیته بررسی پایان نامه ها برسد .

تبصره 1: اگر تغییر استاد راهنما منجر به تغییر کلی عنوان نشود ، تاریخ تصویب قبلی پایان نامه ملاک خواهد بود و در غیر اینصورت تغییر استاد راهنما بلا مانع بوده ولی تاریخ تصویب قبلی ملاک نخواهد بود ودانشجو ملزم به انتخاب پایان نامه با عنوان جدید و تکرار مراحل نیست و تصویب ان طبق شرایط 4-3-خواهد بود .

تبصره 2:در مواردی که اختلافی بین دانشجو و استاد راهنما باشد کمیته بررسی پایان نامه ها مرجع حل اختلاف خواهد بود .

تبصره 3: اگر تغییر استاد راهنما طبق تبصره 2 فوق ، بدون رضایت استاد راهنما صورت گیرد و رای به نفع دانشجو صادر شود در صورتیکه سه ماه از تاریخ تصویب پایان نامه نگذشته باشد تاریخ تصویب قبلی ملاک خواهد بود .

2-5-3- حذف یکی از استادان راهنما -در مواردیکه بیش از یک استاد راهنما موجود باشد با تایید و توافق کلیه استادان راهنما و با ذکر دلایل کافی و تایید کمیته بررسی پایان نامه ها فقط یک مرتبه ممکن می باشد .

تبصره : در مواردی که اختلافی بین استادان راهنما باشد کمیته بررسی پایان نامه ها مرجع حل اختلاف خواهد بود .

3-5-3- اضافه نمودن استادراهنما به پایان نامه پس از تصویب آن تنها با رضایت دانشجو و تایید کمیته بررسی پایان نامه ها امکان پذیر می باشد .

4-5-3- در مواردی که طول مدت غیبت تنها استاد راهنمای پایان نامه ، بیش از دو پنجم (۴۰٪) مدت زمان کل اجرای پایان نامه باشد این غیبت به منزله حذف استاد راهنما تلقی می گردد و دانشجو موظف است با هماهنگی کمیته بررسی پایان نامه ها نسبت به انتخاب استاد راهنمای جدید اقدام نمایند .

تبصره :در مواردیکه تعداد استاد راهنما بیش از یک نفر باشد وهمه آنها بیش از دو پنجم مدت زمان کل اجرای پایان نامه غیبت داشته باشند این غیبتها به منزله حذف همه استادان راهنما تلقی می گردد .

5-5-3 هر استاد راهنما در زمان غیبت (تا مدت مجاز) موظف است در امور پایان نامه ها جانشینی از بین اعضای هیئت علمی همان گروه آموزشی انتخاب و به کمیته پایان نامه ها منعکس نمایند .

6-3-تغییر استاد مشاور :

حذف یا تعویض استاد مشاور باید به پیشنهاد استاد راهنما با ذکر دلایل کافی و قانع کننده و به تایید کمیته بررسی پایان نامه ها برسد . هرگونه تغییر در استاد (ان) مشاور پایان نامه فقط یک مرتبه در طول پایان نامه امکان پذیر است .

تبصره :در مواردی که بین استاد راهنما و مشاور اختلافی وجود داشته باشد ،کمیته بررسی پایان نامه ها مرجع حل اختلاف خواهد بود.

4- دفاع از پایان نامه :

4-1 - دفاع از پایان نامه برای تمام دانشجویانی که واحد پایان نامه جزو برنامه آموزشی آنان می باشد الزامی است .

4-2- دانشجوی پس از اتمام نگارش پایان نامه ، و وضعیت واحد های درسی خود را از اداره آموزش دانشکده استعلام می نمایند .

4-3- اداره آموزش بایستی نظر خود را در خصوص وضعیت تحصیلی دانشجو به استاد راهنما اعلام نمایند .

4-3-1- اتمام واحدهای درسی قبل از برگزاری دفاع برای تمام دانشجویان پزشکی اجباری می باشد .

4-3-2- دانشجویان دوره های دکترا عمومی در آخرین نیمسال تحصیلی می توانند از پایان نامه خود دفاع نمایند.

4-4- استاد راهنما بایستی پیش نویس تایب شده پایان نامه را تایید و به کمیته پایان نامه ها اعلام نمایند

4-5- ترکیب هیئت داوران به شرح بندهای ذیل خواهد بود
الف_ استاد یا (اساتید)راهنما

تبصره : در صورتی که تعداد استاد راهنما دونفر باشد یک نفر از آنها بعنوان رییس هیئت داوران بصورت کتبی معرفی می شود .

ب_استاد مشاور (در صورت وجود)

ج_ دبیر کمیته پایان نامه ها (بدون حق رای بعنوان دبیر جلسه)

د_حداقل دونفر از اعضای هیات علمی یا متخصصان رشته مربوطه به پیشنهاد استاد راهنما و انتخاب کمیته پایان نامه ها

تبصره 1: یک نفر از اعضای هیئت داوران باید حداقل دارای درجه دانشیاری باشد .

تبصره 2: یک نفر از اعضای هیئت داوران باید از دانشگاهها و موسسات دیگر انتخاب شوند .

- 4-6- کمیته بررسی پایان نامه ها پس از بررسی های اولیه و با هماهنگی استاد راهنما، زمان و محل دفاعیه را مشخص می نمایند .
- 4-7- دعوتنامه داوران و یک جلد از پایان نامه صحافی نشده بایستی حداقل یک هفته قبل از زمان دفاع توسط داوران دریافت شده باشد .
- 4-8- جلسه دفاع دکترا پزشکی عمومی بصورت علنی و ارزیابی بصورت غیر علنی برگزار خواهد شد .
- 4-10- در مواردی که استاد راهنمای پایان نامه بیش از یک نفر باشد میانگین نمره آنها (بعنوان یک داور) منظور خواهد شد .
- 4-11- در مواردی که استاد مشاور پایان نامه بیش از یک نفر باشد میانگین نمره آنها (بعنوان یک داور) منظور خواهد شد .
- 4-12- زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع عمومی بایستی حداقل یک هفته قبل از موعد مقرر با نصب آگهی در محل های لازم به اطلاع عموم علاقمندان برسد.
- 4-13- در دکترای پزشکی عمومی، جلسه دفاع با حضور استاد راهنما، دبیر کمیته پایان نامه ها و حداقل یک نفر از داوران منتخب رسمیت می یابد.
- 4-14- در مواقعی که با توجه به غیبت موجه استادراهنما، انجام دفاعیه با حضور ایشان ممکن نباشد هماهنگی برگزاری دفاعیه توسط جانشین ایشان صورت خواهد گرفت و جانشین استاد راهنما کلیه وظایف وی را برعهده خواهد گرفت.
- 4-15- نمره پایان نامه از 20 محاسبه خواهد شد
- 4-15-1- در صورت عدم ارایه گزارش پیشرفت کار و یا پیشرفت کار نا متناسب (با توجه به زمان و محتوا) و با توجه به سیاستهای کمیته پایان نامه ها، تا ده درصد از میانگین نمره نهایی هر پایان نامه قابل کسر است .
- 4-15-2- دانشجویانی که پایان نامه خود را به زبان انگلیسی تدوین می نمایند موظفند آن را به زبان انگلیسی ارائه و دفاع نمایند.

تبصره: برحسب کیفیت تدوین و ارائه پایان نامه به زبان انگلیسی حداکثر تا پنج نمره (علاوه بر صد نمره) به دانشجو اختصاص می یابد ارزیابی این قسمت نیز با هیئت داوران می باشد.

16-4- ملاک قبولی در پایان نامه

سطوح قبولی شامل: عالی، بسیار خوب، خوب، و قابل قبول می باشد و در غیر اینصورت، غیر قابل قبول (مردود) محسوب می شود ملاک تصمیم گیری در خصوص رد یا قبول آن، رای موافق حداقل چهارتن از اعضای هیئت داوران است در صورتیکه تعداد آرای موافق و مخالف برای تصمیم گیری برابر باشد رای ریس هیئت داوران نافذ است برای درجه بندی مراتب قبولی، رای موافق حداقل سه تن از اعضا ضروری است و در صورت دادن نمره، میانگین نمرات برای سطح بندی مد نظر قرار خواهد گرفت. **نمره پایان نامه از ۲۰ محاسبه میگردد submit مقاله 1 نمره 2 accept نمره بدون موارد فوق از 17 محاسبه میگردد دانشجویانی که در طول دوره ی تحصیل یک مقاله affiliation دانشگاه جیرفت دارند 1 نمره به نمره پایان نامه اضافه میگردد.**

نمره نهایی پایان نامه بصورت زیر سطح بندی می شود :

18 تا 20: عالی

16 تا 17/99: بسیار خوب

14 تا 15/99 : خوب

کمتر از 14: غیر قابل قبول

17-4- درجه عالی به پایان نامه هایی اعطا میگردد که حداقل یک مقاله از آنها در مجلات معتبر چاپ، یا پذیرش چاپ ان اخذ شده باشد .

18-4- چنانچه هیئت داوران ایراداتی نسبت به پایان نامه داشته باشند یا اصلاحاتی را درخواست نمایند برحسب نواقص موجود و نظر هیات داوران دانشجو موظف است نواقص را برطرف و به تایید نماینده هیئت داوران برساند یا اینکه مجدداً از پایان نامه دفاع نماید. مهلت زمانی برای این کار نیز با نظر هیئت داوران مشخص می شود .

19-4-اعتراض به نمره پایان نامه - (به جز اعتراض به احتمال اشتباه در محاسبه میانگین) و تغییرنمره پایان نامه مقدور نمی باشد.

20-4-کمیته بررسی پایان نامه ها مجازاست دستورالعمل هایی در جهت افزایش کیفیت پایان نامه ها وضع نمایند : مانند: تخصیص نمره به ارایه مقاله از پایان نامه دکترای عمومی .